

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α
(Ν.3094/2003, ΑΡΘΡΟ 4§6)

**ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2005/36/ΕΚ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη ασχολήθηκε, εκ νέου, με το θέμα της αναγνώρισης επαγγελματικών δικαιωμάτων σε κατόχους αλλοδαπών τίτλων σπουδών. Το ζήτημα προέκυψε κατόπιν της άρνησης της Δ/ση Κτηνιατρικής Αντίληψης και Φαρμάκων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΚΑΦΕ), να προβεί σε εξέταση αιτημάτων για την αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε κατόχους αλλοδαπών τίτλων σπουδών της ειδικότητας «κτηνίατρος».

Από τη διενεργηθείσα έρευνα προέκυψε ότι η άρνηση της Δ/σης ΚΑΦΕ εδράζεται σε γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), σύμφωνα με την οποία δεν υφίστανται σήμερα νομίμως καθορισθείσες αρμόδιες εθνικές αρχές για την αναγνώριση της ισοδυναμίας προς ελληνικά πτυχία των αλλοδαπών διπλωμάτων, πιστοποιητικών και λοιπών τίτλων σπουδών κτηνιατρικής. Τούτο, κατά την άποψη του ΝΣΚ, οφείλεται στο γεγονός ότι οι τομεακές οδηγίες που αφορούν στην αναγνώριση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος του κτηνιάτρου σε κατόχους αλλοδαπών τίτλων σπουδών προς τις οποίες η ελληνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με το Π.Δ. 40/2006, και βάσει του οποίου χορηγήθηκε στην ΚΑΦΕ η προαναφερόμενη αρμοδιότητα, έχουν καταργηθεί με τις διατάξεις της οδηγίας 2005/36/ΕΚ «*Σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων*».

Η άποψη της Δ/σης Νομοπαρασκευαστικού Έργου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως και του Συνηγόρου του Πολίτη, είναι διαφορετική από αυτήν που έχει διατυπώσει το ΝΣΚ. Ειδικότερα, κρίνεται ότι η ΚΑΦΕ οφείλει να συνεχίσει να προβαίνει στην εξέταση των αιτημάτων χορήγησης άδειας άσκησης επαγγέλματος κτηνιάτρου σε κατόχους τίτλων σπουδών κρατών -μελών της Ε.Ε., έως την τυπική προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδ. 2005/36/ΕΚ με την έκδοση σχετικού Π.Δ.

Κατόπιν έρευνας του Συνηγόρου του Πολίτη διαπιστώθηκε ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν έχει ακόμη εναρμονισθεί προς τις διατάξεις της 2005/36/ΕΚ, στην οποία όφειλε να έχει προβεί έως την 20.10.2007 και ότι το σχετικό σχέδιο Π.Δ. εκκρεμεί πέραν του έτους προς έγκριση από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Εν' όψει όλων των προαναφερομένων και δεδομένου ότι η παρατεινόμενη εκκρεμότητα στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της προαναφερόμενης οδηγίας έχει οδηγήσει, εκ νέου, τη χώρα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ο Συνήγορος του Πολίτη προβαίνει στην έκδοση του παρόντος Πορίσματος το οποίο θέτει υπ' όψιν των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 3094/2003.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το ζήτημα της παρατεινόμενης καθυστέρησης ικανοποίησης αιτημάτων σχετικών με τη χορήγηση αδειών για την άσκηση του επαγγέλματος του κτηνιάτρου απασχόλησε την Αρχή μετά την ένταξη, από 1.1.2007, της Βουλγαρίας και Ρουμανίας στην Ε. Ένωση, η συμφωνία προσχώρησης των οποίων κυρώθηκε με τον νόμο 3417/2005.

Λόγω της προσχώρησης των προαναφερομένων χωρών στην Ε. Ένωση, εξεδόθη η Οδηγία 2006/100/ΕΚ *«για την προσαρμογή ορισμένων Οδηγιών στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας»*, με την οποία τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, η οδηγία 2005/36/ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2006/100/ΕΚ, τα κράτη μέλη όφειλαν να έχουν θέσει σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς τις διατάξεις της οδηγίας αυτής το αργότερο έως την ημερομηνία προσχώρησης των προαναφερομένων χωρών στην Ε. Ένωση, δηλαδή το αργότερο έως την 1.1.2007.

Το έτος 2008, δηλαδή μετά το πέρας έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων της οδηγίας 2006/100/ΕΚ, ο Συνήγορος του Πολίτη έγινε αποδέκτης σειράς αναφορών ελλήνων πολιτών (υπ' αριθμ. πρωτ/λου 3566/2008, 9291/2008, 9429/2008, 9617/2008, 11543/2008, 14005/2008, 18024/2008), κατόχων τίτλων σπουδών κτηνιατρικής, οι οποίοι τους είχαν απονεμηθεί από ΑΕΙ της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Με τις αναφορές οι ενδιαφερόμενοι διαμαρτύρονταν για την παρατεινόμενη εκκρεμότητα στη χορήγηση επαγγελματικών αδειών για την άσκηση του επαγγέλματος του κτηνιάτρου. Αξίζει να επισημανθεί ότι η Αρχή έγινε, επιπροσθέτως, αποδέκτης αναφοράς με θέμα την άρνηση χορήγησης άδειας άσκησης επαγγέλματος κτηνιάτρου σε Γερμανίδα υπήκοο, κάτοχο τίτλου σπουδών της ίδιας επιστημονικής ειδικότητας, ο οποίος της είχε χορηγηθεί από ΑΕΙ της Γερμανίας.

Οι ενδιαφερόμενοι ενημερώθηκαν από τις κατά τόπον αρμόδιες νομαρχιακές Δ/νσεις Κτηνιατρικής ότι το αίτημά τους δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί, επειδή η Ελλάδα δεν είχε ακόμη προβεί στις απαιτούμενες διαδικασίες για την ενσωμάτωση των διατάξεων της οδηγίας 2006/100/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, κατά το μέρος που αφορούσε στην άσκηση του επαγγέλματος του κτηνιάτρου.

B. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

α) Η οδηγία 2005/36/ΕΚ «Σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων».

Σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2005/36/ΕΚ *«Σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων»*, κάθε κράτος-μέλος που εξαρτά την ανάληψη ή την άσκηση στο έδαφός του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, δηλαδή επαγγέλματος η άσκηση του οποίου προϋποθέτει την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων, αναγνωρίζει τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε άλλο ή άλλα κράτη-μέλη, δίνοντας στον κάτοχό τους το δικαίωμα να ασκεί στο έδαφός του το συγκεκριμένο επάγγελμα. Οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους-μέλους που διαθέτει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για να ασκήσει νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο

κράτος μέλος που επιθυμεί, είτε ως αυτοαπασχολούμενος, είτε ως μισθωτός, συμπεριλαμβανομένων και των ασκούντων ελεύθεριο επάγγελμα. Η οδηγία 2005/36/ΕΚ εκδόθηκε την 7.9.2005 και τα κράτη μέλη όφειλαν να έχουν εναρμονίσει την εθνική νομοθεσία τους προς τις διατάξεις της, έως την 20.10.2007.

Με τις διατάξεις της προαναφερόμενης οδηγίας αντικαταστάθηκαν οι ρυθμίσεις μιας σειράς τομεακών οδηγιών, που είχαν θεσπιστεί στην Κοινότητα ήδη από το έτος 1977, οι οποίες αφορούσαν τα επαγγέλματα του ιατρού, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, φαρμακοποιού, αρχιτέκτονα, δικηγόρου καθώς και τρεις ακόμη οδηγίες¹ που εκδόθηκαν στη συνέχεια, με τις οποίες θεσπιζόταν ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, το οποίο κάλυπτε την πλειονότητα των λοιπών νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.

Οι ρυθμίσεις των προϊσχυουσών οδηγιών αποσκοπούσαν στην σταδιακή υλοποίηση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας και εγκατάστασης των εργαζομένων στον Ευρωπαϊκό χώρο. Οι διατάξεις της οδηγίας 2005/36/ΕΚ αποσκοπούν στην περαιτέρω εξασφάλιση της ευελιξίας των αγορών εργασίας, την αυξημένη απελευθέρωση της παροχής υπηρεσιών, την κατά το δυνατόν αυτοματοποίηση του συστήματος αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, καθώς και την εξασφάλιση της απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών και συνιστούν το αποτέλεσμα σχετικής μελέτης εκ μέρους της Επιτροπής .

Ωστόσο, παρά το πέρας έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, η ελληνική έννομη τάξη **δεν έχει ακόμη εναρμονισθεί** προς τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας, με αποτέλεσμα να έχει ξεκινήσει ήδη η διαδικασία παραπομπής της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο.

Περαιτέρω, παρά την άμεση πλέον εφαρμογή των κρίσιμων διατάξεων της εν λόγω οδηγίας, τουλάχιστον ως προς τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία αναγνώρισης των οικείων επαγγελματικών προσόντων, ειδικά στην περίπτωση των **κτηνιάτρων**, υποστηρίχθηκε από ορισμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ότι δεν υφίστανται σήμερα νομίμως καθορισθείσες αρμόδιες εθνικές αρχές για την υλοποίηση των ρυθμίσεων της οδηγίας, με αποτέλεσμα την αδυναμία αμέσου εφαρμογής των ρυθμίσεων της εν λόγω οδηγίας στη χώρα μας. _

β) Οι τομεακές οδηγίες 78/1026/ΕΟΚ, 78/1027/ΕΟΚ και το κατ' εφαρμογήν αυτών εκδοθέν Π.Δ. 40/2006.

Λόγω της παρατεταμένης καθυστέρησης να ενσωματωθούν στη χώρα μας οι προϊσχύουσες τομεακές οδηγίες περί αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων σε κατόχους τίτλων σπουδών κτηνιατρικής που έχουν απονεμηθεί από άλλα κράτη-μέλη της Ε. Ένωσης με το Π.Δ. 40/2006, εναρμονίσθηκε με καθυστέρηση είκοσιπέντε (25) ετών², η ελληνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της οδηγίας 78/1026/ΕΟΚ, *«περί αμοιβαίας αναγνώρισεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων κτηνιάτρου και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»*,

¹ (Βλ. Παράρτημα 1)

² Η ένταξη της Ελλάδος στην Ε. Ένωση πραγματοποιήθηκε την 1.1.1981

και της οδηγίας 78/1027/ΕΟΚ «περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις δραστηριότητες του κτηνιάτρου».

Περαιτέρω, με το εν λόγω Π.Δ. ορίσθηκε η Δ/νση Κτηνιατρικής Αντίληψης και Φαρμάκων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΚΑΦΕ) ως αρμόδια κεντρική αρχή, καθώς και οι Δ/νσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) ως οι κατά τόπον αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος κτηνιάτρου σε κατόχους των οικείων τίτλων σπουδών από κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Γ. ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του Π.Δ. 40/2006, την 28^η.2.2006, είχε μεν ήδη εκδοθεί η οδηγία 2005/36ΕΚ, ωστόσο, οι ενσωματούμενες με το Π.Δ. τομεακές οδηγίες (οδηγία 78/1026/ΕΟΚ και 78/1027/ΕΟΚ) δεν είχαν ακόμη καταργηθεί, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 62 της εν λόγω οδηγίας, η παύση της ισχύος των καταργούμενων οδηγιών προσδιορίστηκε για την 20^η.10.2007. Συνεπώς, κατά την δημοσίευση του εν λόγω Π.Δ., η Ελλάδα είχε ήδη νομίμως καθορίσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την αναγνώριση της ισοδυναμίας προς ελληνικά πτυχία των αλλοδαπών διπλωμάτων, πιστοποιητικών και λοιπών τίτλων σπουδών κτηνιατρικής και την συνακόλουθη χορήγηση, στους κατόχους τους, των απαραίτητων αδειών άσκησης επαγγέλματος κτηνιάτρου.

Με δεδομένη την προαναφερόμενη θέση, ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε το ζήτημα της καθυστέρησης στην εξέταση των αιτημάτων των ενδιαφερομένων για την αναγνώριση του δικαιώματος άσκησης στην Ελλάδα του επαγγέλματος του κτηνιάτρου υπ' όψιν της Δ/νσης Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με το υπ' αριθμ. 3566.08.2.1/29.6.2008 έγγραφο.

Απαντώντας με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 307674/13.6.2008 έγγραφο, η Δ/νση Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έθεσε υπ' όψιν του Συνηγόρου του Πολίτη τα ακόλουθα έγγραφα:

α) Υπηρεσιακό σημείωμα με ημερομηνία 20.11.2007 της προαναφερόμενης υπηρεσίας με αποδέκτη τη Δ/νση ΚΑΦΕ. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου η Δ/νση Νομοπαρασκευαστικού Έργου, όπως και ο Συνήγορος του Πολίτη, θεωρεί ότι η ΚΑΦΕ «οφείλει να προβεί στην εξέταση των πτυχίων κτηνιατρικής που χορηγήθηκαν στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία βάσει του ΠΔ. 40/2006». Η προαναφερόμενη θέση της Δ/νσης Νομοπαρασκευαστικού Έργου εδράζεται στο εξής κυρίως σκεπτικό:

«Από τη μελέτη της οδηγίας 2006/100/ΕΚ προκύπτει ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ αριθ. 4 του παραρτήματός της είναι ακριβείς και ανεπιφύλακτες, καθώς εξαντλούνται στην υπαγωγή δύο πρόσθετων διπλωμάτων στο νομικό καθεστώς του ΠΔ. 40/2006. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση που υποβάλλεται στην υπηρεσία σας, ως αρμόδιας αρχής σύμφωνα με το ΠΔ. 40/2006, αίτηση ενδιαφερόμενου για αναγνώριση σύμφωνα με την οδηγία 2006/100/ΕΚ τίτλων που έχουν αποκτηθεί στη Ρουμανία ή Βουλγαρία, η διοίκηση υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα προς επίτευξη του επιδιωκόμενου από την οδηγία αποτελέσματος, δηλαδή να προβεί στην έκδοση των σχετικών διοικητικών πράξεων που εξασφαλίζουν την εφαρμογή της οδηγίας

2006/100/ΕΚ, και να εξετάζει τα πτυχία αυτά σύμφωνα με το Π.Δ. 40/2006. Η υποχρέωση αυτή υφίσταται ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η Διοίκηση ως κανονιστικώς δρώσα δεν έχει ενσωματώσει την εν λόγω οδηγία, καθώς η συμμόρφωση του κράτους μέλους προς αυτήν, και εν γένει προς τις κοινοτικές πράξεις, γίνεται με νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές πράξεις».

β) Την υπ' αριθμ. 162/27.3.2008 αντίθετη γνωμοδότηση του Ε' τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), της οποίας εκκρεμούσε έτι η αποδοχή από τον αρμόδιο Υπουργό κατά τον χρόνο σύνταξης του απαντητικού εγγράφου. Η εν λόγω γνωμοδότηση, προκλήθηκε με πρωτοβουλία της ΚΑΦΕ, κατόπιν του υπ' αριθμ. πρωτ/λου 262313/21.1.2008 ερωτήματος που η εν λόγω υπηρεσία υπέβαλε προς το ΝΣΚ, μετά την περιέλευση σε αυτήν του ως άνω με ημερομηνία 20.11.2007 υπηρεσιακού σημειώματος της Δ/σης Νομοπαρασκευαστικού Έργου.

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της εν λόγω γνωμοδότησης, «Οι οδηγίες 78/1026/ΕΟΚ και 78/1027/ΕΟΚ καταργήθηκαν από 20.10.2007, δυνάμει του άρθρου 62 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ. Άρα και το Π.Δ 40/2006 με το οποίο ενσωματώθηκαν στην εθνική μας έννομη τάξη οι οδηγίες 78/1026/ΕΟΚ και 78/1027/ΕΟΚ, είναι πλέον άνευ νομικής ισχύος, άνευ ρυθμιστικής ενέργειας, δεδομένου ότι αφορά σε ενσωμάτωση οδηγιών που δεν ισχύουν πλέον. Κατά συνέπεια, αφού το Π.Δ 40/2006 με το οποίο ορίστηκε η ΚΑΦΕ του Υπ.Α.Α.Τ. ως αρμόδια αρχή, αφορά σε ενσωμάτωση Οδηγιών, ήδη καταργηθεισών, (78/1026/ΕΟΚ και 78/1027/ΕΟΚ) αυτό το Π.Δ., δεν έχει πλέον πεδίο εφαρμογής και η αρμόδια, βάσει αυτού, αρχή, στερείται αρμοδιότητας και δεν μπορεί να αναγνωρίζει από 20-10-2007 και εφεξής πτυχία κτηνιατρικής αποκτηθέντα κατόπιν τριτοβάθμιων σπουδών σε Πανεπιστήμια της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας».

Μάλιστα, το ΝΣΚ καταλήγει στο γενικότερο συμπέρασμα ότι «Μέχρι να δημοσιευτεί στην ΕτΚ το νέο ΠΔ εναρμόνισης προς τις Οδηγίες 2005/35/ΕΚ (sic) και 2006/100/ΕΚ, δεν υφίσταται δυνατότητα άμεσης εφαρμογής απ' την υπηρεσία ΚΑΦΕ του Υπ.Α.Α.Τ. των Οδηγιών αυτών, διότι αυτές, δεν έχουν ρυθμιστική επάρκεια, καθότι απαιτούν τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού εφαρμοστικού πλαισίου, με καθορισμό διαδικασιών και ορισμό αρμοδίων αρχών που αναγκαστικά πρέπει να γίνει με θέσπιση εθνικών κανόνων, η δε, καθορισθείσα ως αρμόδια αρχή, (ΚΑΦΕ) βάσει του –μη έχοντος πλέον ρυθμιστική ενέργεια- ΠΔ 40/2006, στερείται από 20/10/07 και εξής αρμοδιότητας για αναγνώριση πτυχίων κτηνιατρικής, αποκτηθέντων κατόπιν αντίστοιχων σπουδών, όχι μόνο σε Πανεπιστήμια της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας αλλά και των άλλων κρατών μελών».

Τέλος, ως προς το ζήτημα της εκκρεμούσας τυπικής εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2005/36/ΕΚ, σύμφωνα με το περιεχόμενο του υπ' αριθμ. πρωτ/λου 307674/13.6.2008 εγγράφου της Δ/σης Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι «Για την ενσωμάτωση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει συστήσει διυπουργική Επιτροπή... [η οποία] ...ολοκλήρωσε στα μέσα **Ιουλίου 2007** το έργο της και το σχετικό σχέδιο προεδρικού διατάγματος βρίσκεται για υπογραφή στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων».

Κατόπιν τούτου, ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 3566.08.2.2/10.9.2008 έγγραφο προς τη Δ/ση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ζητώντας να ενημερωθεί ως προς

το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα έκδοσης του απαιτούμενο ΠΔ, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, τις δυσμενείς συνέπειες που έχει για τους διοικούμενους η παρατεινόμενη εκκρεμότητα στη διαδικασία αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων τους για την άσκηση του επαγγέλματος του κτηνιάτρου.

Απαντώντας με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 122612/ΙΑ/2.10.2008 έγγραφο, η προαναφερόμενη υπηρεσία ενημέρωσε την Αρχή ότι «*Σχέδιο ΠΔ για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ είναι έτοιμο, επίκειται δε η έγκρισή του από την πολιτική ηγεσία, προκειμένου να δρομολογηθεί η διαδικασία έκδοσής του*».

Εν' όψει της προαναφερόμενης εξέλιξης, προκύπτει ότι δυστυχώς, παρά το πέρας σχεδόν δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων της οδηγίας 2006/100/ΕΚ και παρά το πέρας έτους από την ημερομηνία έναρξη ισχύος των διατάξεων της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, η ελληνική νομοθεσία δεν έχει ακόμη εναρμονισθεί προς τις προαναφερόμενες οδηγίες, με αποτέλεσμα αφενός τις προφανείς δυσμενείς συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για τους ενδιαφερόμενους, αφετέρου την πρόσφατη παραπομπή της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΔΕΚ).

Περαιτέρω, κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος Πορίσματος, ορισμένοι ενδιαφερόμενοι πληροφόρησαν τηλεφωνικώς τον Συνήγορο του Πολίτη ότι έχει ήδη τεθεί εκ μέρους τους υπ' όψιν των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το ζήτημα της αμφιβόλου συμφωνίας προς τους θεμελιώδεις κανόνες του κοινοτικού δικαίου και την συναφή νομολογία του ΔΕΚ του επιχειρήματος, που υποστηρίχθηκε στην επίμαχη γνωμοδότηση του ΝΣΚ, σύμφωνα με το οποίο, η εκ μέρους της χώρας μας καθυστέρηση, μετά το πέρας της τεθείσας προθεσμίας συμμόρφωσης, της τυπικής ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και η, συνακόλουθη, παύση ισχύος των καταργουμένων κοινοτικών ρυθμίσεων και των συναφών προϊσχυουσών εθνικών κανόνων ενσωμάτωσής τους, με τους οποίους είχαν έως τότε προσδιορισθεί οι οικείες αρμόδιες εθνικές αρχές εφαρμογής, θα αρκούσε αφ' εαυτής προκειμένου να αποκλεισθεί η δυνατότητα αμέσου εφαρμογής των διατάξεων της νέας αυτής Οδηγίας από τις ως άνω εθνικές αρχές.

Παραεπιπτόντως, επισημαίνεται ότι ανάλογο εν πολλοίς ζήτημα με αυτό των κατόχων τίτλων σπουδών κτηνιατρικής, αντιμετώπισαν και οι κάτοχοι τίτλων σπουδών ιατρικής και οδοντιατρικής από ΑΕΙ της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, το οποίο εξετάστηκε τους πρώτους μήνες του έτους 2007 από τον Συνήγορο του Πολίτη. Το ζήτημα της εκ μέρους των εθνικών αρχών (δηλ. των αρμοδίων Δ/νσεων Υγιεινής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων) άρνησης παραλαβής και εξέτασης αιτημάτων χορήγησης αδειών άσκησης των οικείων επαγγελμάτων με την επίκληση της μη έτι εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/100/ΕΚ, καθώς και οι υποδείξεις της Αρχής για την προσήκουσα, εν προκειμένω, εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας, έχουν αναρτηθεί και μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Πολίτη (Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Μάρτιος 2007).

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εν κατακλείδι, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η παρατεινόμενη παράλειψη προσήκουσας εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας εκ μέρους της Ελλάδας δεν συνάδει προς τις υποχρεώσεις της ως κράτους-μέλους της Ε. Ένωσης, ιδίως εάν ληφθεί υπ' όψιν αφενός ότι έχει παρέλθει πλέον ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό

διάστημα από την έναρξη ισχύος των διατάξεων των προαναφερομένων οδηγιών, αφετέρου ότι η χώρα έχει ήδη παραπεμφθεί στο Ε. Δικαστήριο για την μη εναρμόνιση της νομοθεσίας της προς τις διατάξεις της οδηγίας 2005/36/EK. Είναι προφανές, ότι σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι η χώρα θα υποστεί και νέα καταδίκη, όπως συνέβη και στην περίπτωση της πρόσφατης καταδίκης της για παράβαση ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ.³ Για τον λόγο αυτόν, το παρόν Πόρισμα γνωστοποιείται προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίον εκκρεμεί, σήμερα, το επίμαχο σχέδιο Π.Δ.

Περαιτέρω και έως τη δημοσίευση του αναμενόμενου Π.Δ. περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των οδηγιών 2005/36/EK και 2006/100/EK, η Δ/ση Κτηνιατρικής Αντίληψης και Φαρμάκων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΚΑΦΕ) ως κεντρική αρχή, καθώς και οι Δ/σεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) ως κατά τόπον αρχές για τη χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος κτηνιάτρου **οφείλουν** να συνεχίσουν να προβαίνουν στην παραλαβή και εξέταση των αιτημάτων χορήγησης αδειών άσκησης επαγγέλματος σε κατόχους πτυχίων από κράτη – μέλη της Ε.Ε., εφαρμόζοντας ευθέως, όπου αυτό απαιτείται, τις σχετικές και ήδη ισχύουσες διατάξεις των ως άνω οδηγιών. Συναφώς, το παρόν Πόρισμα απευθύνεται επίσης προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να μεριμνήσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για τη λήψη των σχετικών αναγκαίων μέτρων.

Ο Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Ανδρέας Τάκης

Για οποιαδήποτε σχετική διευκρίνιση οι αρμόδιες υπηρεσίες μπορούν να επικοινωνήσουν με την κα Ι. Μονιούδη στο τηλέφωνο 210/7289623 και την κα Α. Δελλή στο τηλέφωνο 210/7289635.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Προς τον Υπουργό
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Κύριο Αλέξανδρο Κοντό
Αχαρνών 2
101 76 - ΑΘΗΝΑ

Προς τον Υπουργό
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Κύριο Ευρυπίδη Στυλιανίδη
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37
151 80 – ΜΑΡΟΥΣΙ

---

³ Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-274/05 «Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας».

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Δ/ση Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανδρέα Παπανδρέου 37

151 80 - ΜΑΡΟΥΣΙ

-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ/ση Νομοπαρασκευαστικού Έργου &

Νομικών Υποθέσεων

Τμήμα Εναρμόνισης Νομοθεσιών & Προσ/σμού

Αχαρνών 2

104 32 – ΑΘΗΝΑ

-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

-Δ/ση Κτηνιατρικής Αντίληψης

Φαρμάκων και Εφαρμογών

Αχαρνών 2

104 32 – ΑΘΗΝΑ

-Κύριο **

-Κύριο **

-Κύριο **

-Κυρία **

-Κυρία **

-Κυρία **

-Κυρία **

-Κύριο **

-Κυρία **

- Κυρία **

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Τομεακές οδηγίες

77/249/ΕΟΚ, «περί διευκόλυνσης της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους»,

77/452 ΕΟΚ, «περί αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων πιστοποιητικών και άλλων τίτλων νοσοκόμων υπευθύνου για γενική περίθαλψη και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»,

77/453/ΕΟΚ «περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις δραστηριότητες των νοσοκόμων υπευθύνων για γενική περίθαλψη»,

78/686 ΕΟΚ, «περί της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων του οδοντιάτρου και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»,

78/687 ΕΟΚ, «περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις δραστηριότητες του οδοντιάτρου»,

78/1026/ΕΟΚ, «περί αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων κτηνιάτρου και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»,

78/1027/ΕΟΚ «περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις δραστηριότητες του κτηνιάτρου»,

80/154/ΕΟΚ, «περί αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων μαίας και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»,

80/155/ΕΟΚ «περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και άσκηση των δραστηριοτήτων της μαίας»,

85/384 ΕΟΚ «για την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων στον τομέα της αρχιτεκτονικής και τη θέσπιση μέτρων για τη διευκόλυνση της πραγματικής άσκησης του δικαιώματος εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών»,

85/432/ΕΟΚ «για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν ορισμένες δραστηριότητες στον τομέα της φαρμακευτικής»,

85/433 ΕΟΚ, «για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων φαρμακευτικής και για τη λήψη μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής άσκησης του δικαιώματος εγκατάστασης για ορισμένες δραστηριότητες του φαρμακευτικού τομέα»,

93/16 ΕΟΚ «Για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους»,

98/5 ΕΚ, «για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος»,

Γενικό Σύστημα αναγνώρισης διπλωμάτων

89/48 ΕΟΚ «σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών»,

92/51 ΕΟΚ, «σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ»,

99/42 ΕΚ «για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης των προσόντων σχετικά με τις επαγγελματικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τις οδηγίες ελευθέρωσης, καθώς και μεταβατικών μέτρων, και για τη συμπλήρωση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των διπλωμάτων».